

Jaarverslag 2017 van Vereniging Oud Hoorn

Rita Lodde-Tolenaar, secretaris

1. Algemeen

Het jubileumjaar 100 jaar Oud Hoorn zijn we letterlijk met de deur in huis gevallen. Tijdens de nieuwjaarsbijeenkomst is het portret van oprichter Kerkmeijer in glas van JChristiaan Heydenrijk in de deur naar de Kerkmeijerzaal door Femke Uiterwijk en Albert de Graaf onthuld.

In zijn nieuwjaarsrede sprak voorzitter Jaap van der Hout over de plannen voor dit jaar, over de successen van 2016 en over het grote belang van vrijwilligers voor de vereniging. Er is met het eigen Mo(nu)mentje geproost op het nieuwe jaar.

Helaas hebben we dit jaar afscheid moeten van alom bekende vrijwilligers Jaap Wiggers, Piet Schrickx en Henk Overbeek. Aan hen denken we terug met waardering en respect voor wie zij waren.

In plaats van de mogelijke verhuisplannen van 2016 is een groep gestart die een visie op de toekomst van de vereniging gaat ontwikkelen. Dan zal blijken of de huidige locatie nog passend is of dat beter naar iets anders kan worden omgekeken.

In september is plotseling wethouder Judith de Jong van het toneel verdwenen en zijn de jaarlijkse contacten met de wethouder opgeschort naar het volgende jaar, als er nieuwe verkiezingen zijn geweest.

Tijdens de ledenvergadering van oktober werd de Monumentenprijs 2017 uitgereikt aan Sjon en Hanneke Kooij voor de restauratie van Italiaanse Zeedijk 58 met een authentieke spiltrap. Vanwege het jubileumjaar werd er nog een prijs uitgereikt en wel voor Kleine Oost toen 22 nu 36. De gevelsteen met de foto van de centrale van de af luisterpost Post Poddie uit de Tweede Wereldoorlog is door mevrouw Marie Iepenga-Brouwer onthuld.

Ook is er een nieuw erelid aan de galerij toegevoegd: Frans van Iersel voor zijn vele verdiensten voor de vereniging.

De belangstelling voor Open Joodse Huizen, een project van de gelijknamige stichting en Comité 40-45 te Hoorn is ook in 2017 groot gebleken. Er is op acht verschillende plekken het verhaal van de Joodse families en de helpers van onderduikers verteld. Daarmee worden deze personen in onze herinnering gehouden.

De Publicatiestichting Bas Baltus bracht in het kader van het jubileum een heel bijzonder boek uit: de geschiedenis van de stad en zijn bewoners in de twintigste eeuw. Aan dit boek hebben met veel plezier ongeveer 20 mensen gedurende drie jaar intensief gewerkt als schrijver, redactieraad, beeldredacteur, eindredacteur, organisator en/of financieel verantwoordelijke. Mede dankzij subsidies en fondsen is de prijs van het boek in twee delen laag gebleven en hebben veel mensen al gebladerd en gelezen over hetgeen dat is geweest; veelal een feest der herkenning.

Het streven naar tenminste 2017 leden in 2017 is op tijd gehaald. De aanmeldingen van de tweeling van wethouder De Jong heeft zeker stimulerend gewerkt. Joost Huijberts en Lisa Vogelpoel komt de eer toe als 2017 lid te zijn ingeschreven. Zij zijn op passende wijze verwelkomd. Het aantal leden bedraagt per 1-1-2018 1985.

De inzet van meer dan honderd vrijwilligers zorgt ervoor dat de vereniging op tal van terreinen actief is; de vrijwilligers hebben als dank het boek Hoorn in de twintigste eeuw ontvangen.

2. Jubileumactiviteiten

In december 1916 stuurde Johan Kerkmeijer een ingezonden brief aan de krant waarin hij zijn zorgen over de verwaarlozing van monumenten en de aantasting van het stadsbeeld uitte en anderen opriep om daaraan een halt toe te roepen. Dit leidde tot de oprichtingsvergadering van 6 juni, die in 2017 is herdacht in een bijeenkomst in de Statenvoort, met een toespraak van de burgemeester in aanwezigheid van nazaten van de aanwezigen van toen en een lezing van Frans van Iersel over Monumenten verbinden met de toekomst. Na afloop is in de muur van het Pakhuis door de 100-jarige heer Roselaar en de burgemeester de plaquette van Kerkmeijer onthuld.

Op zaterdag 17 juni is in de Oosterkerk een groot aantal vertegenwoordigers van historische verenigingen bijeen om gezamenlijk te praten over Wat kunnen we van elkaar leren? Vijf verenigingen mochten na de bemoedigende en wijze woorden van de wethouder, de gedeputeerde en de hoogleraar hun beste activiteit presenteren, opdat anderen daar iets van zouden meenemen. In de middag heeft men (hernieuwd) kennisgemaakt met Hoorn en het water. Het vervolg op dit symposium is in voorbereiding samen met Alkmaar, Haarlem en de provincie.

Een week later gaat met bus en boot een groot aantal leden naar de Zaanstreek. De bootreis zelf was al een ervaring; voor velen was het de eerste keer om dit deel van Noord-Holland vanaf het water te zien. De bezichtigingen en de rondleidingen in Zaanwijk en Zaanstad waren aantrekkelijk en leerzaam; op een andere manier wonen in een kerk en de nieuwe bestemming van een oude fabriek.

Held of schurk Voor deze vraag stond een groot aantal leerlingen van basisscholen tijdens de wandeling door de stad en de ontmoeting met historische figuren. Met veel enthousiasme hebben zij naar de verhalen geluisterd en hun eigen afweging gemaakt. Zeker voor herhaling vatbaar.

In de etalages van winkels in de binnenstad lieten foto's van vroeger zien hoe het standsbeeld is veranderd.

In het Pakhuis zijn tentoonstellingen gehouden van stadsgezichten die bij mensen thuis hangen en nu door iedereen te bewonderen waren. Ook drie fototentoonstellingen hebben een prachtig beeld van de stad laten zien.

Marianne Buisman heeft in verschillende verzorgingshuizen de bewoners een leuke middag bezorgd met een presentatie over Hoorn van vroeger en van nu.

Op 19 november hebben veel mensen kunnen genieten van de voorstelling 'ik hou van Hoorn', het verhaal van Vrouwe Hoorn en haar twee minnaars, Kerkmeijer en Jong Hoorn. De recente geschiedenis van de stad is tot leven gekomen door verhalen, muziek, dans en vele beelden. Het optreden van de drie vaders van Hoorn, de burgemeesters van toen en nu, is zeker een hoogtepunt te noemen.

Daarna is het boek Hoorn in de twintigste eeuw gepresenteerd, rijk geïllustreerd, dat veel herinneringen oproept maar ook onbekend gebleven verhalen vertelt.

De burgemeester heeft twee cadeaus aan de jarige vereniging overhandigd. De Koninklijke erepenning van Zijne Majesteit en de Eenhoornprijs van de stad Hoorn heeft de vereniging in dank aanvaard.

De zeven 100-jarigen in de stad hebben het boek met een Monumentje ontvangen.

In het Kwartaalblad is de geschiedenis van de vereniging in vier delen verschenen.

Eind november is ook het boekje Toen en Thans verschenen. Foto's van vroeger en de huidige situatie met een korte toelichting laten zien hoe de stad is veranderd. De eerste oplage is zo snel uitverkocht dat inmiddels een nieuwe druk in voorbereiding is.

Van verschillende activiteiten is door Videoclub Hoorn een film gemaakt, die aan de leden vertoond zal worden.

Een woord van dank aan allen die zich in het jubileumjaar extra hebben ingezet is hier op zijn plaats.

3. Het bestuur

Het bestuur heeft in het verslagjaar 12 maal vergaderd. In oktober is Eddy Boom afgetreden en heeft zich niet meer kiesbaar gesteld. Hij heeft zich vooral ingezet voor educatieve projecten en door zijn andere bestuursfuncties is onder meer het contact met de Oosterkerk en Comité 40-45 uitstekend verlopen. Het bestuur was eerder al met een extra bestuurslid uitgebreid zodat in de vacature van Eddy nu niet voorzien behoefde te worden.

4. Contact met de gemeente

Vanwege de jubileumactiviteiten zijn er verschillende feestelijke momenten geweest waarbij de burgemeester of een van de andere collegeleden aanwezig waren.

Het verzoek van VOH om de monumentenstatus te verlenen aan begraafplaatsen en graven is goeddeels ingewilligd. Ook over de bescherming van Mariaschool in de Eikstraat is een positief bericht binnengekomen.

De gemeente heeft laten weten dat de Muraltdijk geen aparte bescherming behoeft omdat dit door het beschermd stadsgezicht al geregeld zou zijn.

Ook in 2017 is gesproken over de ontwikkelingen van de kust en de Markermeerdijken en zijn vertegenwoordigers van de vereniging aanwezig geweest bij de bijeenkomsten.

De vraag naar de herbestemming van de Noorderkerk is in die zin opgelost dat een groep particulieren deze heeft gekocht en er een centrum voor bijeenkomsten met name gericht op bedrijfsactiviteiten wil ontwikkelen met behoud van het historische en het waardevolle.

Over de inrichting van het Kerkplein is veel gesproken maar zijn behalve de proef met boombakken en de tijdelijke vermindering van het aantal parkeerplaatsen nog weinig concrete stappen gezet. Nu de plannen voor een hotel in de Grote Kerk vorm gaan krijgen, ligt het voor de hand een en ander in samenhang te ontwikkelen.

De monumenten in de stad hebben schildjes gekregen voor de herkenbaarheid en de informatieborden zijn vervangen of aangepast.

Zowel ambtelijk als bestuurlijk is de relatie met de gemeente goed te noemen; men weet elkaar te vinden. Het contact met raadsleden zal direct na de verkiezingen weer worden opgepakt. Een uitnodiging voor een bezoek aan het Pakhuis is in voorbereiding.

5. Eigendommen

Vooraf Breed 12 en Schoolsteeg 7 hebben veel aandacht gevraagd. De benedenetage van Breed 12 is nu het onderkomen van het Teekengenootschap Debutade. Boven is het appartement bijna gereed, dat verhuurd zal worden. Bij

Schoolsteeg 7 hebben grote reparaties plaatsgevonden en wordt naar een nieuwe huurder gezocht.

6. Vertegenwoordigingen en representaties

De vertegenwoordigingen van de vereniging zijn grotendeels gelijk aan die van het voorgaande jaar.

In de Commissie voor Monumenten en Welstand is Frans van Iersel de vertegenwoordiger namens de Vereniging. Wim Oussoren en Jaap Bronkhorst zijn plaatsvervanger.

In de Stichting Kerkmeijer-De Regt vertegenwoordigt sinds 1 januari 2016 Co van Langen de vereniging.

In de Publicatiestichting Bas Baltus wordt de vereniging vertegenwoordigd door Ben Leek en Rita Lodde.

Aan de Commissie Naamgeving Openbare Ruimte neemt Marjan Faber namens de vereniging deel. Haar plaatsvervanger is Hieke Stapel.

De financiële commissie van de Vereniging bestaat voor 2017 uit Arend Stapel en Gerard van Stijn.

7. Kwartaalblad

Zoals altijd is het Kwartaalblad hét visitekaartje van de vereniging en zeker bij de ledenwerving van groot belang. Het luxeprobleem van de redactie, onverminderd hoog aanbod aan kopij, vraagt wel puzzelen en extra overleg maar iedere keer verschijnt er weer een gevarieerd en aantrekkelijk blad.

8. Educatie

Leerlingen van het voortgezet onderwijs hebben tijdens de ledenvergadering van april laten zien hoe de stad is veranderd en hebben hun ideeën gepresenteerd over hoe de stad aantrekkelijker kan worden gemaakt. Wandelen langs de neus van JP Coen, varen met een onderzeeër door de grachten van de stad is niet zo realistisch, maar wie weet of kielhalen en klimmen in het want zomaar op het programma zou kunnen komen. Wethouder Ben Tap heeft de prijs uitgereikt en de jongeren meegenomen op het water. De speciale activiteit voor basisschoolleerlingen met het thema Held of Schurk is een groot succes geworden en zal in 2018 in een iets andere vorm op het programma gezet worden.

9. Werkgroepen

Vrijwilligers algemeen.

Evenals vorig jaar geldt dat de vaste basis van de vereniging, de inzet van de vele vrijwilligers, groot en onmisbaar is. Er blijven zich mensen aanmelden en het aantal activiteiten breidt zich uit.

Beheer Pakhuis.

Al jaren is het beheer in de vertrouwde handen van een vaste groep vrijwilligers die de winkel en het beheer van het Pakhuis regelt en ervoor zorgt dat mensen graag langs komen en een praatje komen maken. In de expositieruimte worden geregeld groepen scholieren ontvangen.

Ledenadministratie.

De ledenadministratie loopt prima en van de mogelijkheid tot automatische incasso wordt steeds meer gebruik gemaakt. Het feit dat tijdig betalingsherinneringen worden gestuurd, leidt ertoe dat er maar heel weinig wanbetalers zijn.

Documentatiecentrum

De verzameling boeken groeit gestaag, vooral door schenkingen maar ook door strategische aankopen. Dankzij de documentalist Christ Stoffelen kan de collectie regelmatig worden aangevuld met zeldzame boeken al dan niet voor een zacht prijsje. Via de website kan men in de collectie te zoeken en dat vergroot de toegankelijkheid. Op de website zijn ook digitale versies van uitverkochte boeken over Hoorn te vinden.

Stadswandelingen

Dit jaar is er veel gewandeld. Totaal zijn er acht wandelingen georganiseerd en hebben ruim 1100 mensen meegedaan. Traditioneel is gestart met de Kinderwandeling. De Tuinenwandeling, Havenwandeling en andere bekende wandelingen zijn in het programma opgenomen. Vanwege het jubileum is in september een bijzondere wandeling gehouden langs hoogtepunten uit de geschiedenis van de stad. De organisatie van de wandelingen is verder gestroomlijnd. De opleiding van gidsen vraagt veel aandacht en de belangstelling om gids te mogen worden neemt toe.

Beeldbeheer

Het verwerken van het aanwezige beeldmateriaal en de binnengekomen foto's, vraagt heel wat mankracht. Eindelijk is er een beslissing genomen over het organiseren van de beeldbank. Het gaat om de mogelijkheden om het beeldmateriaal toekomstbestendig te bewaren en goed toegankelijk te maken. Er is aansluiting gezocht bij het zogenoemde Zijper-systeem. De ontsluiting via internet zal binnen niet al te lange tijd een feit zijn, als de rechten van derden op het beeldmateriaal goed geregeld zijn.

Website en facebook

Ook via de website laat de vereniging zich van haar beste kant zien. De inhoud is steeds up-to-date en het aantal pagina's dat bezocht wordt, bedraagt inmiddels meer dan 999.000. Gemiddeld bezochten meer dan 5700 mensen per dag de website. Er is nog steeds sprake van een stijgende lijn in de bezoekersaantallen. Favoriete onderwerpen blijven de bibliotheek, nieuws, advertenties en kwartaalblad.

Ook de populariteit van de Facebook pagina verder toegenomen. Eind 2017 heeft de pagina 1302 volgers. Vergeleken met andere historische verenigingen is de Facebook pagina van Oud Hoorn populairder maar het is wel van belang actief te blijven, want dat bepaalt het succes.

Lezingen

In dit jaar zijn vijf lezingen verzorgd. Belangstellenden hebben kunnen luisteren naar een gevarieerd programma, onder meer het verhaal over de Reformatie, de Bedelaarskolonie of een West-Fries oorlogsschip in Finse wateren. De lezingen vinden plaats in het Foreestenhuis.

Open monumentendag

Het thema van 2017 'Boeren, burgers en buitenlui' heeft veel belangstelling getrokken. Met het startsein op 9 september zijn ook de monumentenschildjes gepresenteerd. In de Hervormde Kerk van Zwaag hebben belangstellenden (weer) eens echt kunnen trouwen. Een groot aantal panden heeft de deuren opgedaan om mensen de gelegenheid te bieden monumenten van binnen te kunnen bekijken. Ook het pand dat later de monumentenprijs heeft gewonnen is op die dag te bezichtigen geweest.

Hoorn Huizen straten mensen

Oud Hoorn biedt mensen de gelegenheid onderzoek te doen naar wie er vroeger in een bepaald (hun) huis heeft gewoond, wat voor beroep die mensen hadden, sinds wanneer het pand er staat, wat er daarvoor was en welke verbouwingen hebben plaatsgevonden. De leden van de werkgroep maken de mensen wegwijs in het materiaal dat bij Oud Hoorn ligt en helpen bij de eerste stappen naar het Westfries Archief. Inmiddels heeft al een aardig aantal mensen met de werkgroep contact opgenomen en leuke vondsten gedaan. En op de koop toe: het levert nieuwe leden op. Beschrijvingen van panden en bewoners worden gepubliceerd op de website. Het basismateriaal zal zoveel gescand worden en daarmee beter toegankelijk worden gemaakt.

Westfries Kaart

Het Westfries Archief is met een nieuw project gestart. Aan de digitale kaart van het gebied van een aantal peiljaren in de vorige eeuw worden met korte teksten

en foto's plaatsen gemarkeerd rond een bepaald thema. Er is gestart met WO II en daarna volgen onderwijs en industrialisatie. Namens de vereniging is een contactpersoon aangewezen.

14. Nieuwsbrief

De digitale nieuwsbrief die aan de leden gezonden wordt, blijkt een mooie en snelle manier om leden te informeren en oproepen te doen. Vrijwilligers worden, wanneer daartoe aanleiding bestaat, via een aparte digitale brief geïnformeerd over voor hun van belangrijke zaken.

15. En dat was 2017

Een jaar met bijzondere activiteiten, veel leuke momenten, het gevoel van een reünie en met nieuwe energie om verder te gaan, want *Een eeuw lang actief voor Hoorns Erfgoed* vraagt om een vervolg.

En in de tussentijd is het gewone werk doorgedaan, lezingen, wandelingen, scannen, kwartaalblad, digitaliseren, documenteren en wat dies meer zij.